

LATINA PRO NĚMČINÁŘE – HODINA IX.
GERUNDIUM

Gerundium je podstatné jméno slovesné. Jako jméno doplňuje deklinaci infinitivu o tzv. nepřímé pády. Infinitiv, jak jsme poznali, může stát v nominativu (jako podmět) nebo v bezpředložkovém akuzativu (jako předmět). Ostatní pády, včetně předložkového akuzativu, vyjadřuje gerundium. Jako sloveso může být gerundium, stejně jako infinitiv, určeno, doplněno a rozvíjeno jiným větným členem. Nerozlišuje však časy a má pouze aktivní tvary a platnost. Tvoří se od prezentačního kmene sloves aktivních i deponentních, jak přechodných, tak i nepřechodných, přidáním přípony *-ndum*, u sloves třetí a čtvrté konjugace *-endum*, a to v genitivu, dativu, předložkovém akuzativu a ablativu. Rodem je tedy neutrum, podobně jako infinitiv:

	1. konjugace	2. konjugace	3. konjugace	4. konjugace
gerundivum:	laudand-us	dēlend-us	petend-us	audiend-us
gerundium: gen.	laudand-ī	dēlend- ī	petend- ī	audiend- ī
dat.	laudand-ō	dēlend- ō	petend- ō	audiend- ō
acc. (ad)	(ad) laudand-um	(ad) dēlend-um	(ad) petend-um	(ad) audiend-um
abl.	laudand- ō	dēlend- ō	petend- ō	audiend- ō

Do češtiny překládáme gerundium buď infinitivem nebo podstatným jménem slovesným. Např.:
Epaminondas erat studiosus audiendi. (Nep.) Epaminondas byl dychtivý (= dychtil) naslouchat.

Homo natus est ad intellegendum et agendum. (Cic.)

Člověk byl (je) zrozen k chápání a k činům (= ke konání). Nebo: Člověk byl zrozen, aby chápal a konal.

Plorando fessus sum. (Cic.)

Jsem vysílen pláčem. (Jsem vysílen, protože jsem plakal.)

Příklady:

ad parandum
spes relinquendi
causa defendendi
cupidus currendi
ad pugnandum
modus vivendi
docendo discimus

„ars loquendi“ non amittitur
gratia navigandi celeriter
currendo illuc perveniet
ridendo dicere verum
fama crescit eundo
gutta cavat lapidem non vi, sed saepe
cadendo

Doplňte vhodné tvary gerundia a přeložte:

necessitas (parere) legibus
ad bene (vivere)
(deliberare) discitur sapientia
ius (possidere)
cupiditas beate (vivere)
ad celeriter (legere)